

Lesbrief Streektaal - groep 6

Dit streektaalproject loopt parallel met het Veerkieker-project voor groep 6

- **Uitgangspunt - leerdoelen**
- **Leren door onderzoek**
- **Wat gaan de kinderen doen?**
- **Follow-up in de klas**
- **Terugkijken**
- **Tips voor de leerkracht**

Uitgangspunt - leerdoelen

- » Door kinderen zelf Stellingwerver woorden te laten verzamelen en hen te laten spelen met de taal ontwikkelen ze een positieve houding ten opzichte van het Stellingwerfs.
- » Doordat de kinderen zelf woorden mogen verzamelen en daar een eigen gedicht van gaan maken, krijgen deze woorden niet alleen betekenis maar ook een persoonlijke waarde.
- » Door het vergelijken van Stellingwerver, Friese en Nederlandse woorden, worden de kinderen zich bewust van talige diversiteit.

Leren door onderzoek:

De kinderen ontdekken welke Stellingwerver (en Friese) woorden bij bepaalde voorwerpen horen die ze tegenkomen bij De Weijert, Oold Ark en Windlust. Hoe worden ze geschreven en hoe klinken ze? Welk woord vinden ze mooi en waarom? Welke woorden horen bij elkaar? En welke naam kun je je eigengemaakte kleur geven in het Stellingwerfs?

Wat gaan de kinderen doen:

De kinderen krijgen van de leerkracht het woordenverzamel-blad (zie bijlage).

Hierop verzamelen ze de Stellingwerver woorden die ze tijdens het hele project tegenkomen.

Het taalproject start met het bezoek van de molenaar in de klas.

De kinderen luisteren naar zijn verhaal en schrijven op hun woordenverzamel-blad een aantal woorden op die ze mooi vinden of belangrijk.

Tijdens hun bezoek aan de molen de Weyert / museum Oold Ark of de korenmolen Windlust krijgen de kinderen na de rondleiding de gelegenheid om Stellingwerver woorden te verzamelen.

Van de voorwerpen die ze interessant, mooi of bijzonder vinden schrijven ze de Stellingwerver woorden over.

Tijdens de workshop van Hilda Klaassen bedenken de kinderen namen voor de kleuren van de verf die ze maken.

De kleurnaam van de eigen verf voegen ze aan hun lijst met woorden toe en daarnaast kunnen ze nog een aantal andere kleurnamen bedenken. Kunnen ze hiervan het bijbehorende Stellingwerver woord achterhalen? (bijvoorbeeld in het Stellingwarfs Woordeboek:

<https://deveerkieker.nl/wp-content/uploads/2019/09/Stellingwarfs-woordeboek.pdf>)

Follow-up in de klas:

- Na het hele project, de excursie en het bezoek van Hilda, **bekijken de kinderen twee aan twee de woorden die ze verzameld hebben.**

Welke woorden horen bij elkaar? Welke klankovereenkomsten zijn er? En wat is het mooiste woord?

Welke andere Stellingwerver woorden kennen de kinderen nog meer?

- Van de woorden **maken de kinderen eenvoudige zinnen.**

Deze zinnen kunnen **in een patroon (in de vorm van een gedicht)** worden gezet.

Een aantal vormen die hiervoor gebruikt kunnen worden zijn:

Rondeel: een gedicht van 8 regels waarin regel 1, 4 en 7 hetzelfde zijn. Regel 2 en 8 zijn ook hetzelfde.

Haiku: een gedicht met 3 regels. De eerste en de laatste regel bestaan uit 5 lettergrepen, de tweede bestaat uit 7 lettergrepen.

Limerick: kort gedicht van 5 regels met de eindrijm volgens het AABBA schema.

- Een andere mogelijkheid is dat de kinderen hun gedicht ordenen op papier rond de vorm van het voorwerp dat ze in de les van Hilda hebben gekozen voor het schilderen van een patroon (**beeldgedicht**).

Voorbeelden van beeldgedichten:

Ze liggen en ze fluiten,
Vierenveertig sijsjes,
Vierenveertig sijsjes tot elkaar:
Een: tritri-titi,
Een: tirlri-tirlri,
Een: dili-dili,
Een: tititi,
Een: tiki-tiki,
Een: tiki-riki,
Een: tjoeti-loeti,
Een: tjoe-tjoe-tjoe/

S
A
LUT
M
O N
D E
DONT
JE SUIS
LA LAN
GUE È
LOQUEN
TE QUESA
BOUCHE
O PARIS
TIRE ET TIRERA
TOU JOURS
AUX A L
LEM ANDS

RUITER

Step
Paard
STAP
PAARD
Step
Paard.

STAPTE	PAARD
STANG	PAARD
STAPPE	PAARD
STAPPEN PAARD	NIEKE PAARD
NIEKE PAARD	STAPPEN PAARD
STAPPEN PAARD	NIEKE PAARD
NIEKE PAARD NIEKE PAARD NIEKE PAARD	
OTIP	PAARD
STIP	PAARD
STIP	

WOLK

VOORBIJTREKKENDE TROEP

Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei
Ran sei

BLIK-ken-trommel
BLIK-ken-trommel

Blikken Trommel

RANSEL

Blikken trommel
Blikken trommel
Blikken trommel
Blikken trommel

RANSEL

Terugkijken:

- Wie kan / wil zijn eigen gedicht voordragen?
- Wat zijn de meest favoriete woorden van de kinderen?
- Welke overeenkomsten of verschillen zijn er in het Stellingwerfs, Fries of Nederlands?
- Welke woorden zijn gemakkelijk te verstaan en welke niet?
- Van welk woord of voorwerp had je nog nooit gehoord, maar zal je nu nooit meer vergeten?
- Hoe kunnen we het gekozen voorwerp terugvinden in het gedicht?

Tips voor de leerkracht:

- Maak een expositie van de foto's, de tekeningen en de patronen die de kinderen hebben gemaakt.
- Ook de kleurproeven en de gedichten kunnen opgenomen worden in de tentoonstelling.
- Laat de kinderen woorden in het Stellingwerfs, Fries en Nederlands inspreken en maak een fonetisch klassenwoordenboek.

